

Utsikt inn i Femundsmarka - Rogenområdet fra nord. Foto: Erik Stabell

TUR S5 8-10 dager

Storlien – Tännadalen – Grövelsjön (– Svukuriset)

Langtur fra nord til sør gjennom
Sylene og Rogen – Femundstraktene

Dette er en klassiker for svenske fjellturister. Sylene er det nærmeste høgfjellsområdet fra der flest svensker bor, sør i Sverige. Særlig vinters tid er det flere som går hele turen, f eks som påsketur. Turen kan gåes både sommer og vinter og følger stort sett grensefjellene på svensk side hele vegen. Turen er vel litt for langvarig for barn, men tålmodige barn fra ca 12 års alder med trygge foreldre, kan godt gå turen. I sin helhet må man regne 8 - 9 dager fra nord til sør. Vinters tid på lett føre kan turen ta kortere tid. To korte dagsetapper kan da tas på en dag.

Til Storlien er det lett å komme med tog eller buss på morgenen. Sommermerking mot

Blåhammarstugan, betjent, STF, 5 t starter fra Storvallen, 4 km sørøstover langs riksveggen. Vintermerkinga tar ut fra selve Storlien og passerer forbi Storvallen. Turen går over Rundvalen, tar over Enan og stiger jevnt opp til hytta som ligger helt oppe på kammen i 1086 m høyde.

Turen til **Sylstasjonen**, betjent "selvbetjent", STF, 5 t, går høgt og fritt i lett tørt terreng med flott utsikt fram mot Sylmassivet. En hviledag kan benyttes til den korte, men litt luftige dagsturen til Storsylen. Turen til **Helagsstugorna**, selvbetjent, STF, 7 t, går i lett terreng hele vegen. En dag ekstra kan benyttes til toptur på Helagsfjället, som er 25 m høyere enn Storsylen, 1797 m. Turen til den høgtliggende **Fältjägerstugan**, selvbetjent, STF, 4 t, er en lett tur i trivelig terreng.

Nå er vi ute av de sentrale deler av fjellturområdet Sylene og skal passere det store vinterturistområdet Funäsdalsfjällen. Etter at STF's kvarter Klinkenstugan brant ned, er det ikke lenger noen turisthytte i dalen. Så vi legger turen ned til **Ramundberget**, 5 t. Her er det flere overnattingssteder. Ta kontakt med STF om hva som anbefales. Turen videre kan legges til det trivelige **Fjällnäs**, betjent, privat eller til overnattingssteder i **Tännadalen**, begge

6 t. Det er merket til begge steder fra Ramundberget. I Tännaldalen finnes mange trivelige og rimelige steder å overnatte, bl a STF's vandrarhem. Vanligvis er det lett å få plass, men ring gjerne på forhånd.

Nå legger vi turistområdene og skiheisene bak oss. Vi skal inn i villmarken. Dette er områder som er vernet etter naturvernlov-givninga både på svensk og norsk side. Vi legger turen over til **Skedbrostugan**, selvbetjent, STF, 9 t fra Fjällnäs (kan forkortes med bilskyss til Tännaldalen) og 7 t fra Tännaldalen. Denne dagsturen bringer oss inn i hjertet av villmarka. Terrenget er mye forandret i forhold til Sylene. Her er mindre høgfjell og topper, variert skog, masse store og små vatn og vi opplever passasjer med tunggått steinterreng. Løsmasseformasjonene i dette området, «Rogen-morenen», er vel kjent blant vitenskapsfolk. Det kan være mye mygg tidlig på sommeren og noen år masse molte fra månedskiftet juli - august.

Vi fortsetter på svensk side sørover mot Grövelsjön og legger turen gjennom det varierte storfuru-, småvatn- og storsteinsterrenget til **Rogentugan**, selvbetjent, STF, 5 t enten om Käringsjön eller sør for Bustvålen. Stedet ligger fint til ved bredden av den store sjøen Rogen. Turen til **Storrødtjärnstugan**, selvbetjent, STF, 5 t, går også i variert skogs- og storsteinsterreng, men bringer oss opp over Tandsjövälen med flott utsikt utover Rogen og dette utrolige landskapet med alle store og små sjøer og vatn og den flotte storfuruskogen. Vi ser ut over området sør for Rogen. Her ligger de kanskje tyngst tilgjengelige delene av dette landskapet.

På siste etappe fram til turens sørlige målpunkt, **Grövelsjön**, betjent, STF, 6 t, passerer vi Hävlingvassdraget som er et attraktivt vassdrag for padling og for fiske både sommer og vinter. Heimreise fra Grövelsjön anbefales med bilskyss / drosje til buss fra Elgå mot Rendal / Østerdalen. Eller båten kan tas fra Elgå nordover Femund mot Røros. Det kan også legges inn en dagstur fra Grövelsjön til **Svukuriset**, betjent, DNT OA, 7 t, evt. med båt over Grövelsjön om Sylen/Ryvang, for å ta tilbake turen om Svukuriset mot Elgå eller ta båten nordover.

Fra Skedbrostugan kan ruta legges over på norsk side direkte den lange og tunggatte

turen til Svukuriset, 9 t, eller ved bruk av to dager om Røvollen til Svukuriset, 7 + 6 t. Også disse variantene bringer deg gjennom kjerneområdene i Rogen – Femundstraktene, men er et par dagsetapper kortere og kan gi enklere hjemreise.

Vinter:

Dette er altså en vinterklassiker for en del svensker. Turen legges etter samme rute som sommerturen, men vil kunne gå raskere når føre og form gjør at to sommerdagsmarsjer lett tas på en dag. Så i løpet av en uke bør en normalt komme seg fra Storlien til Grövelsjön eller Svukuriset. I Rogen – Femundstraktene kan det være gjennomslag og tungt føre som kan redusere fremdriften.

Kart:

Svenske fjällkart 1:100.000 blad Z 6 Storlien - Vålådalen – Ljungdalen, Z 8 Helags – Funås – Rogen og W 1 Rogen – Grövelsjön – Idre. Disse kartene dekker også områdene på norsk side i Femundsmarka. Det svensk-norske kartet 1:100 000 Sylan erstatter Z 6. Turkartene 1:100 000 søndre og nordre Femund kan være nyttige for å se sammenhengene på norsk side. Nytt turkart for Femundsmarka er under utarbeidelse.

Rutebeskrivelser:

De merka og umerka rutene og mange varianter og toppturer i Sylene, også litt inn på svensk side er beskrevet i TTs håndbok Sylene og Trollheimen. Boka "Til fots i Norge" beskriver turene på norsk side av Femundsmarka.

De merka og umerka rutene og mange varianter og toppturer er beskrevet i TTs håndbok Sylene og Trollheimen. Opplysninger om forholdene på svensk side: STF's e-post-adresse er info@stfturist.se og internettdressen www.meravsverige.com. Se også www.funasdalsfjall.se.

Maria Sand / Erik Stabell

Svensk merking ved Rogen. Foto: Maria Sand.

Svensk vintertilrettelegging

Det er permanente vintermerkede ruter både på norsk og svensk side i Sylane. Det er de statlige myndigheter som har ansvaret for merking og sikkerhet for rutene i de svenske fjellområdene. Svenska Turistföreningen driver bare hyttene. Vintermerkningen består av trestolper i 2,5 - 3 meters høyde med et rødmalt "andreas-kors" på toppen. Det settes opp oransje stikker som supplement der det er behov for det i løpet av vinteren. På de fleste turene mellom hyttene er det satt opp "raststugor" som kan brukes til rast og nødovernatting. Utlagt ved er forutsatt bare brukt i nødsituasjoner. Det er nødtelefon på de fleste rastskydd og på hyttene.

Snøskuter-reglene i Sverige

På svensk side av grensen i Sylene er det avsatt ganske store områder hvor det er forbud mot bruk av motoriserte kjøretøyer. Mens det i Norge generelt er forbud mot bruk av motoriserte kjøretøyer både på bar-mark og snøføre til annet enn nyttekjøring, er det i Sverige tillatt med slik kjøring på snødekket mark. Bruk av snøskuter på vinterføre inngår også som en rettighet tilsvarende allemannsretten til ferdsel til fots i naturområder. Så grunneiers tillatelse trengs heller ikke. Rekreasjonsbruk av snøskuter er en stor fritidsaktivitet for folk som bor i utkant-strokene i Sverige og som del av reiselivet her. Skuterkjøringa er knyttet til isfiske, men også til generell utfart og motoriserte fjellturer. Gjennom forbudsområdene som er avsatt i de mest populære fjellturområdene er det et nett med merkete snøskuterløyper. De følger delvis de merkete skiløypene mellom hyttene.